

ZJAWISKO UBÓSTWA MIESZKANIOWEGO W KRAJACH UNII EUROPEJSKIEJ

Agnieszka Kozera, Joanna Stanisławska, Romana Głowicka-Wołoszyn

Katedra Finansów i Rachunkowości
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

WPROWADZENIE

Zróznicowanie rozwoju społeczno-gospodarczego państw i regionów jest jednym z podstawowych problemów współczesnej, europejskiej gospodarki. Niwelowanie występujących różnic w zakresie poziomu rozwoju, którego wyznacznikiem jest poziom życia ludności, jest głównym celem polityki spójności Unii Europejskiej. Warunki mieszkaniowe, z uwagi na ważną rolę, jaką pełnią w życiu każdej jednostki i rodziny, świadczą o poziomie życia ludności.

W badaniach nad realizacją celów polityki spójności powinno więcej uwagi zwracać się nie tylko na ubóstwo dochodowe, ale także na sferę warunków mieszkaniowych i zjawisko wykluczenia mieszkaniowego. Problem ubóstwa mieszkaniowego jest bowiem często marginalizowany, kojarzony ze zjawiskiem bezdomności, a nie z szerokim problemem złych i bardzo złych warunków mieszkaniowych

CEL BADAŃ

Głównym celem artykułu jest identyfikacja i ocena zmian zjawiska ubóstwa mieszkaniowego w krajach Unii Europejskiej w latach 2005-2013, w kontekście realizowanej polityki spójności.

MATERIAŁ I METODY BADAŃ

W badaniu przestrzennego zróznicowania ubóstwa mieszkaniowego (z uwagi na wieloaspektowość tego problemu) zastosowano miernik syntetyczny, który skonstruowano z **wykorzystaniem metody TOPSIS w ujęciu klasycznym**.

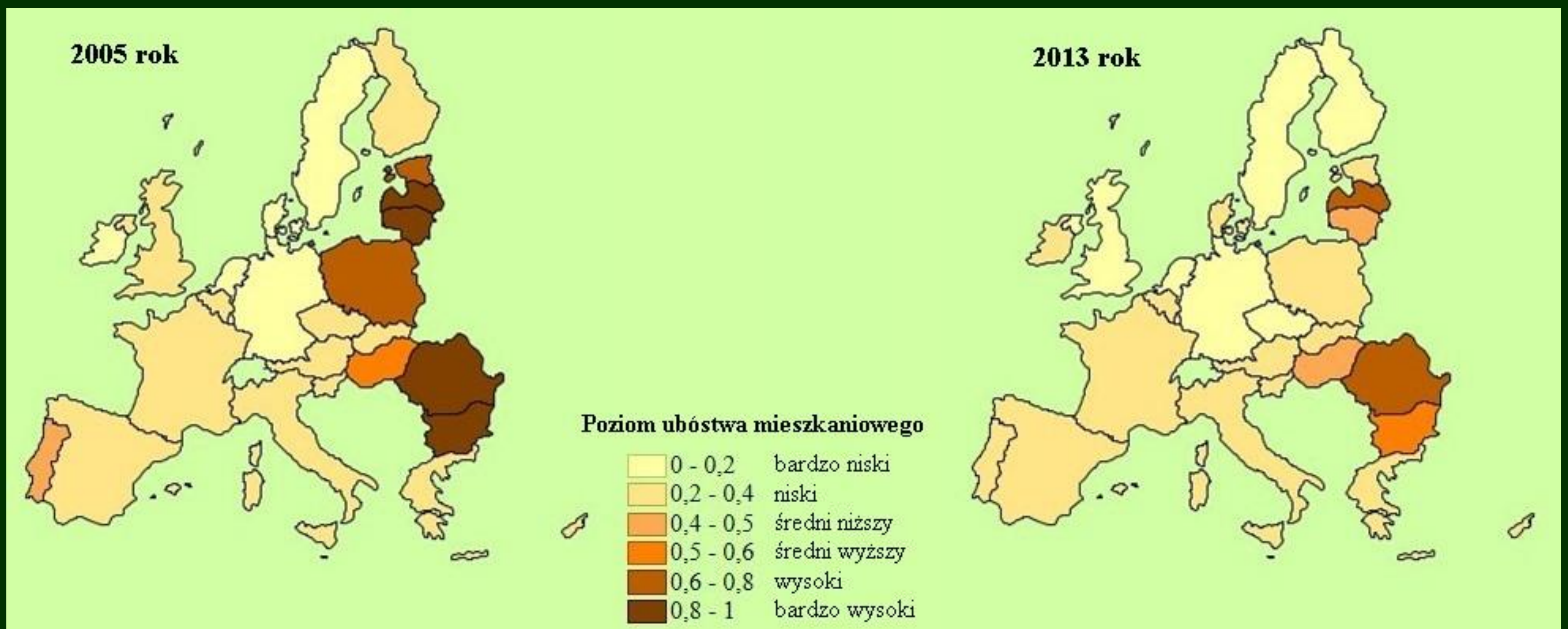
Rozpatrywany problem badawczy został opracowany na podstawie danych statystycznych pochodzących z **Europejskiego badania dochodów i warunków życia** (*The EU-Statistic on Income and Living Conditions – SILC*). Badanie to jest ważnym źródłem danych wykorzystywanych do monitorowania strategii *Europa 2020*, której celem jest między innymi ograniczenie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Do określenia poziomu ubóstwa mieszkaniowego ludności w krajach UE przyjęto następujące cechy proste:

- odsetek ogółu ludności użytkującej mieszkanie bez wanny, prysznic lub toalety splukiwanej wodą (%),
- odsetek ogółu ludności użytkującej mieszkanie z przeciekającym dachem, wilgotnymi ścianami lub podłogami (%),
- odsetek ogółu ludności określającej swoje warunki mieszkaniowe jako złe (%),
- odsetek ogółu ludności mieszkającej w przeludnionych mieszkaniach (%),
- odsetek ogółu ludności, która nie może pozwolić sobie na posiadanie kolorowego telewizora (%),
- odsetek ogółu ludności, która nie może pozwolić sobie na posiadanie pralki (%).

Obliczone wartości miernika syntetycznego, przy wykorzystaniu metody TOPSIS, pozwoliły na uporządkowanie liniowe badanych państw UE pod kątem poziomu ubóstwa mieszkaniowego i na wyodrębnienie klas typologicznych, odzwierciedlających poziom deprivacji w zakresie warunków mieszkaniowych.

Rysunek 1. Delimitacja przestrzenna poziomu ubóstwa mieszkaniowego ludności w krajach Unii Europejskiej w latach 2005 i 2013

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych pochodzących z Eurostatu.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

W 2013 r. w państwach UE-27 najwyższy poziom ubóstwa mieszkaniowego zaobserwowano w Rumuni (0,655) oraz na Łotwie (0,613). Natomiast w najmniejszym stopniu problem deprivacji mieszkaniowej dotyczył ludności Finlandii (0,131), Holandii (0,137) i Niemiec (0,148).

W 2013 roku, w porównaniu z 2005 rokiem, nastąpiła relatywnie duża poprawa warunków mieszkaniowych w większości państw UE-27 o czym świadczy fakt, że w 2005 roku 4 państwa charakteryzowały się bardzo wysokim poziomem deprivacji mieszkaniowej, a w 2013 roku połowa z nich osiągała wysoki jego poziom a druga połowa przeciętny (przy uwzględnieniu wartości wzorców i antywzorców rozwoju z roku 2005). Zmniejszenie zjawiska deprivacji mieszkaniowej w większości państw UE-27 mogło być wynikiem umożliwienia w 2010 roku przez Unię Europejską wykorzystywania funduszy strukturalnych w sferze mieszkalnictwa społecznego.

Stosunkowo niekorzystnie na tle państw europejskich wypadła Polska, którą w 2005 roku zaliczono do klasy państw charakteryzującej się wysokim poziomem ubóstwa mieszkaniowego (0,640). W 2013 roku poziom biedy mieszkaniowej w Polsce oceniono jako niski, ale należy zaznaczyć, że Polska była jednym z państw o najwyższej wartości wskaźnika deprivacji mieszkaniowej w tej klasie. Na fakt ten miał wpływ w szczególności relatywnie wysoki odsetek ludności mieszkającej w przeludnionych mieszkaniach (blisko 45% w 2013 roku).